Lietuvos Nacionalinė M.Mažvydo Bibl. 1

MŪSŲ PASTOGĖ

XLI Metai Australian Lithuanian Weekly Registered by Australia Post publication NO NBH 0698 Kaina - Price $1 5.11.1990 Nr. 44 (2164)

„IŠ PRADŽIŲ BUVO ŽODIS“

"Mes tauta..." Žodžiai, kuriais prasideda pirmoji pasaulio rašytinė konstitucija (JAV, 1787); žodžiai, tariami sunkiausiomis ir džiaugsmingiausiomis akimirkomis. Tautoje žmones riša daug kas: tradicijos, gimtoji žemė, bendra praeitis ir kilmė. Šie saitai svarbūs, tačiau vis dėlto svarbiausias ryšys, būtinas tautai, yra jos kalba. Ji net ne saitas, suartinantis tautos vaikus - ji tautos esmė, jos gyvybė. Išnykus prūsiškajam žodžiui, išnyko prūsai. Užmiršdami protėvių šneką, nyksta kazachai, baltarusiai, ukrainiečiai...

O Lietuva? Mažoji tauta, išlaikiusi pačią seniausią kalbą visame sanajame žemyne. "Sanskrito gentainę, senovinę kalbą apglėbusi - laiko visa Lietuva..." Ir taip nuo amžių. Įsiterpusi Europos viduryje tarp didžiųjų genčių, maža, bet tvirta ir ištverminga, Lietuva daug kam trukdė. Nepavyko užgniaužti jos gyvybės nei kalaviju, nei ugnimi, nei trėmimais... Tada į savo juodą darbą kildavo veiksmingiausias (ir, beje, vienintelis bekraujis) tautos griovimo būdas - kalbos naikinimas. Neįstengę sunaikinti - lietuvių tautą laidojo gyvą. Tam tiko ir brutalus draudimas, ir švelnus pagraudenimas. Tik, kol lenkiškuose pokyliuose skambėjo tostai už artimą pergalę, o rusiškose ir vokiškose kanceliarijose uoliai buvo kuriamos ataskaitos apie tą pergalę, lietuviškas žodis, įveikęs visas reglmas ir neregimas sienas ir užtvaras, šildydavo lietuvio rankas, akis, lūpas ir širdį. Tuomet puldavo tvirtinti ir tikrinti tas užtvaras, statyti naujas; būdavo skiriami piktesni sargai. Nelemta buvo svetimšaliams suprasti, kad kalba atkeliauja ne iš anapus sienų, ne iš pogrindinių spaustuvių ir bevardžių poetų. Ji - kiekvieno vaistiečio ir mokytojo, vyro, moters ir vaiko širdyse ir protuose. Ji pati skiinda, veržiasi iš jų lūpų, iš jų, užliedama aplinkinius ir tolimus savo šviesa, negęstančia ir neužgęsinama. Šviesa, nušvietusia ir mūsų dienas. Ar išsaugosime ją?.. Dabar kai niekas nepuola. Ir atsakomybė už kalbos (kartu ir tautos) ateitį gula ne ant kelių pasišventusių vyrų pečių, o lygiai tenka visiems. Pasidalijus našta tampa lengvesnė, lyg nepastebima. Nebelikus išorinio spaudimo, išnyko pavojaus jausmas. O drauge - dažnai ir atsakomybė, ir, deja, pasididžiavimas. Ar neatsitiks pats baisiausias dalykas - ar mes, Lietuvos vaikai, netapsime vieninteliai, o kartu - ir didžiausi savo kalbos priešai?

Kiek prakeiksmų paleista užrašams rusų kalba. O naujai gaminami rūbai, lipdukai, blizgučiai dailinami angliškai. Net "Aš myliu Lietuvą" Kauno gatvėse dažniau skaitau angliškai. (Ačiū Dievui, dar neteko matyti "Aš myliu lietuvių kalbą" angliškojo varianto). Ir tas pats senolis, kažkada liejęs prakaitą ir kraują už lietuvišką žodį, turi teisę paklausti: kuo angliškas užrašas vertesnis už rusišką? Gal geriau - lietuviškai, a?

Nuo senų laikų žmonės tebėdavosi, kaip vienas ar kitas atėjūnas, dešimtmečius praleidęs mūsų žemėje, net pasilabinti lietuviškai neišmokdavo. O kaip jaustis, kai Lietuvos vidury, nežinodamas vietinio žargono, sunkiai susikalbėsi su tokiu pat kaip tu lietuvaičiu? Kai mano gimtojo miesto gatvėse svetimi žodžiai ar pavadinimai vertinami lyg puošmena gimtajai kalbai?

...Daug žmonių susirinko apkabinti Baltiją, stojo į Baltijos kelią, giedojo Dainų šventėse. Matyt ne sykį dar daug mūsų susirinks draugėn. Šoks, dainuos ar gedės. Jaus vienas kito ranką ir širdies virpulį. Tačiau niekad niekam nepavyks surinkti po visą pasaulį išbarstytos senos ir garbingos lietuvių genties. O tiltas, jungiantis mus visus, visur ir visada, yra apsaugota mums gimtoji lietuvių kalba.

"Viešpatie, leisk mums atkimti.
Tebūnie mūs polėkiai kilnūs".

Martynas Marcinkevičius

Žemaitijos ir Klaipėdos vyskupas Antanas Vaičius atvyksta į Lietuvių Dienas

SAVAITĖS ŽINIŲ APŽVALGA

LIETUVOS A. T. PIRMININKAS LANKĖSI VENGRIJOJE

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas V. Landsbergis spalio 22 dieną atvyko į Budapeštą pasitarimams su Vengrijos vyriausybės atstovais apie Lietuvos ir Vengrijos ūkinio, politinio ir kultūrinio bendradarbiavimo galimybes.

Spalio 23 dieną V. Landsbergis susitiko su Vengrijos prezidentu Ganszu, aptarė abišalį bendradarbiavimą ir Lietuvos pastangas gauti nepriklausomos valstybės pripažinimą. V. Landsbergis taip pat pasimatė su Vengrijos parlamento pirmininku Szabadu bei parlamento užsienio reikalų ir žmogaus teisių komisijų atstovais. Kalbėdamas per Budapešto radiją, V. Landsbergis sakė, kad vengrų sukilimas 1956 metais prieš komunizmą turėtų tapti pavyzdžiu lietuviams. "Ir mes norime būti laisvi, mes turime daryti tai, ką vengrai darė 1956 metais", sakė V. Landsbergis per Budapešto radiją. Tačiau vėliau Budapešto sporto halėje, kur vyko vengrų sukilimo minėjimas, V. Landsbergis pažymėjo, kad Lietuva nepriklausomybės sieks tik taikiomis priemonėmis.

LANDSBERGIS KALBĖJO PER MASKVOS TELEVIZIJĄ

Maskvos televizija spalio 26 dieną Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkui V. Landsbergiui leido dalyvauti programoje "Kas yra kas" ir laisvai išreikšti savo nuomonę. Jis pasakė, kad nedaug lietuvių tenori priklausyti Tarybų Sąjungai. Tarybų Sąjunga neišlaikiusi istorijos egzamino; Lietuvos įjungimą į Tarybų Sąjungą 1940 metais V. Landsbergis palygino su Irako įvykdyta Kuveito aneksija. Jis toliau sakė, kad Lietuvoje gyvenantys rusai nebus diskriminuojami ir paneigė kaltinimus, kad, esą, Lietuvos vadovybė vedanti antirusišką ir antitarybinę kampaniją. V. Landsbergis pažymėjo noris kuo geriausių santykių su Lietuvos kaimynais.

MINISTRO VIEŠNAGĖ VOKIETIJOJE

Spalio 12 - 19 dienomis Vokietijoje viešėjo Lietuvos sveikatos apsaugos ministras Juozas Olekas. Jo vizitas turėjo keletą tikslų. Pirmiausia jis norėjo Vokietijos lietuviams padėkoti už Lietuvai teikiamą medicininę paramą, o taip pat ir tarptautinėms ir vokiečių šalpos organizacijoms, kurios paaukojo vaistų ir kitokių medicinos reikmenų. Antra, J. Olekas norėjo susipažinti su Vokietijos sveikatos apsaugos sistema. Jis lankėsi vokiečių valdžios įstaigose, karitatyvinėse organizacijose ir apžiūrėjo ligonines.

Ministrą J. Oleką priėmė Hesseno krašto Socialinių reikalų ministerijoje; šios ministerijos sveikatos apsaugos departamento vedėjas dr. Schoedegran išsamiai informavo ministrą apie sveikatos apsaugos sistemą Vokietijoje, nurodydamas, kad 12 - 13 procentų nuo bruto algos skiriama sveikatos apsaugai. Pusę šių išlaidų padengia darbdaviai, o kitą pusę moka patys darbininkai ir tarnautojai. Dr. Schoedegran pažadėjo atsiųsti į sausio mėnesį vyksiančią Lietuvoje konferenciją dėl sveikatos apsaugos sistemos kūrimo, tris savo ministerijos ekspertus.

Vėliau ministras J. Olekas lankė Keino karitatyvinę baltiečių pagalbos draugiją, kur jį priėmė šios savanorių organizacijos generalinis sekretorius baronas Hehremannas. Ši katalikų organizacija Vokietijoje užsiima socialine veikla artimo meilės motyvais. Ministrui J. Olekui paprašius, baronas Hehremannas sutiko ištirti pavyzdinės ligoninės pastatymo Lietuvoje galimybes. Tuo tikslu jau daromi konkretūs žingsniai.

Triero mieste J. Olekas ir parlamento deputatas V. Piečkaitis pasisakė spaudos konferencijoje, kurioje didelio žurnalistų būrio dėmesys buvo atkreiptas į Lietuvos reikalus.

VAKARŲ SPAUDA APIE LIETUVOS - SOVIETŲ SĄJUNGOS DERYBAS

Antrasis Lietuvos ir Tarybų Sąjungos delegacijų susitikimas Maskvoje

Nukelta į 2 pusl.

SAVAITĖS ŽINIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 1 pusl.

spalio 20 dieną pasitarimams dėl formalių derybų pradžios neliko nepastebėtas Vakarų žinių agentūrų ir laikraščių.

Prancūzų žinių agentūra AFP, vokiečių DPA ir britų Reuter pranešimus apie šį susitikimą skelbė ir iš anksto, ir jam įvykus. Reuter ta proga pažymėjo, kad Lietuvos ir sovietų pokalbis buvo įkaitęs, bet pasibaigė susitarimu kitą mėnesį pradėti formalias derybas dėl būsimo Lietuvos statuso. Londono dienraštis "Guardian", porą dienų po susitikimo, panašiai rašė: formalus pokalbiai dėl Lietuvos nepriklausomybės turi prasidėti lapkričio mėnesio gale. Korespondentas pažymėjo, kad pokalbiai buvę įtempti ir sunkūs. Skirtumų pagrinde buvęs Lietuvos reikalavimas prieš derybas iš anksto susitarti dėl derybų principų ir pasirašyti atitinkamą protokolą. "Guardian" pažymi, kad Lietuva nori pripažinimo, jog ji, kaip ir Latvija bei Estija, buvo 1940 metais neteisėtai prijungta prie Tarybų Sąjungos. Tačiau, tai buvo nepriimtina sovietų vyriausybei, kuri gražiuoju ar piktuoju norėtų Lietuvą priversti pasilikti atsinaujinusioje sąjungoje, kaip to trokšta M. Gorbačiovas. TSRS delegacijos vadovas N. Ryžkovas bandė įtikinti lietuvius, kad derybos jau prasidėjo ir, kad derybų tikslas nesąs susitarti, kaip Lietuvos nepriklausomybė bus įgyvendinta. Vokietijos dienraštis "Frankfurter Allgemeine Zeitung" rašė, kad lemiamais klausimais TSRS ir Lietuvos vyriausybių požiūriai nesuartėjo. Nuomonės skyrėsi dėl derybų protokolo, dėl Lietuvos jaunuolių šaukimo į tarybinę armiją šį rudenį ir dėl Lietuvos lenkų ir rusų atstovų dalyvavimo derybose.

TARYBINĖS RESPUBLIKOS PRIEŠTARAUJA M. GORBAČIOVO ĮSAKAMS

Ukrainos ir Rusijos Federacinės respublikos Aukščiausiosios Tarybos pasipriešino Kremliui, paskelbdamos, kad be jų patvirtinimo respublikose negalioja TSRS Aukščiausiosios Tarybos nutarimai. Toks abiejų didžiausių sovietų respublikų Aukščiausiųjų Tarybų pareiškimas aiškiai nukreiptas prieš TSRS Aukščiausiosios Tarybos spalio 24 dienos nutarimą, kad Tarybų Sąjungos įstatymai viršesni už atskirų respublikų nutarimus. TSRS Aukščiausioji Taryba kartu formaliai paskelbė, kad negalioja daugumos respublikų suvereniteto deklaracijos. Toks respublikų ir Kremliaus ginčas dėl konstitucijos, tikriausiai, trukdys vykdyti TSRS Aukščiausiosios Tarybos priimtą ekonominės pertvarkos planą ir gali trukdyti įgyvendinti planuojamus prezidento M. Gorbačiovo įsakus, kuriais norima stabilizuoti ūkį ir sumažinti šalies biudžeto deficitą.

Per spalio 25 dieną įvykusį TSRS profsąjungų suvažiavimą, M. Gorbačiovas teigė, kad centro valdžios žlugimas būtų didžiausiu pavojumi šaliai ir, jei nepavyktų greitai pereiti prie rinkos ekonomikos, prie valdžios vairo gali atsistoti tvirtos rankos vadovybė. Kremlius ir atskiros respublikos taip pat ginčijasi dėl mokesčių ir gamtos išteklių eksploatavimo. Pagal neseniai priimtus TSRS Aukščiausiosios Tarybos nutarimus, centro valdžios rankose išlieka beveik visos iš eksporto gaunamos pajamos. Atskiros respublikos aiškiai ketina nesitaikyti su tokia padėtimi. Rusijos Federacijos Aukščiausioji Taryba spalio 25 dieną nutarė, kad ji galinti pasinaudoti veto teise prieš prezidento M. Gorbačiovo įsakus. Rusijos Aukščiausioji Taryba paskelbė, jog kiekvienas respublikos valdininkas, nepaisantis nutarimo, kad respublikos įstatymai viršesni už sąjungos, gali būti baudžiamas nuo 500 iki 10.000 rublių bauda. TSRS Aukščiausioji Taryba savo ruožtu atsikirto, kad prezidentas M. Gorbačiovas galįs atleisti Rusijos Federacijos pareigūnus, jei jie nevykdys Sąjungos įstatymų.

Ukrainos Aukščiausioji Taryba priėmė kai kuriuos Respublikos konstitucijos pataisymus, leidžiančius pereiti prie daugiapartinės santvarkos ir panaikinančius kompartijos ypatingą vaidmenį.

Estijos Aukščiausioji Taryba taip pat pasipriešino Kremliui, paskelbdama, kad neketina vykdyti prezidento M. Gorbačiovo įsako bolševikų revoliucijos metinių proga visose respublikose rengti karinius paradus.

Latvijos Aukščiausioji Taryba taip pat mėgina atsisakyti parado, o Lietuvos Aukščiausioji Taryba paskelbė, kad parade ir mitinguose norinčios dalyvauti organizacijos turės prašyti leidimo.

Kai kurių Ukrainos, Užkaukazės vietovių valdžios, politiniais bei ekonominiais sumetimais, boikotuoja bolševikų revoliucijos metinių iškilmes.

Latvijos Aukščiausioji Taryba priėmė įstatymą, pagal kurį valstybės turtas priklauso Respublikai, o ne TSRS vyriausybei. Tokiu įstatymu Latvijos Aukščiausioji Taryba pasipriešino spalio 19 dieną paskelbtam TSRS Ministrų Tarybos pirmininko N. Ryžkovo įsakui, nurodančiam, kad 51 procentas valstybės įmonių, turto akcijomis, turi būti parduodamos darbuotojams, o 49 procentai liks vyriausybės nuosavybe.

Kremliaus valdžia silpnėja ir Moldavijos respublikoje, kur spalio 24 dieną buvo sušauktas ypatingas Aukščiausiosios Tarybos posėdis. Moldavijos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas pareiškė, kad toks posėdis buvo būtinas, nes dėl vadinamų gagauzų ir Dniepro respublikų suvereniteto paskelbimo, visuomeninė ir ekonominė padėtis pasiekusi kritinį tašką.

(Iš Laisvosios Europos radijo laidų surinko ir paruošė **Jurgis Rubas**

1990 metų Sydnejaus lituanistinių kursų abiturientai. Iš kairės Robin Cobb, Jolita Burneikytė, Edvinas Kivejdi ir Robertas Liutackas.

SUSIPAŽINKIME SU LIETUVOS PARLAMENTARAIS

Romualdas Sikorskis
Finansų ministras

Gimė 1926 m. Kaune. 1944–1945 m. tarnavo Tarybinėje armijoje. Dvejus metus mokėsi Kauno finansų ir kredito technikume. 1947–1948 m. dirbo Kauno apskrities vykdomojo komiteto Finansų skyriaus vyresniuoju inspektoriumi, po to – Kauno apskrities, vėliau miesto vykdomojo komiteto Finansų skyriaus vedėjo pavaduotoju. 1949–1950 m. buvo Vilkijos apskrities vykdomojo komiteto Finansų skyriaus vedėju, o 1950–1952 m. – Kauno srities vykdomojo komiteto Finansų skyriaus vedėjo pavaduotoju. Nuo 1952 m. buvo Sąjunginės aukštosios finansų mokyklos Leningrade klausytojas. 1955 m. baigė šią mokyklą, įgydamas finansininko specialybę. 1955–1957 m. dirbo Lietuvos TSR finansų ministro pavaduotoju, o nuo 1957 m. – Lietuvos TSR finansų ministras.

LKP narys. (Partinis).

LIETUVOS SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJOS PRANEŠIMAS

1. Pritardami idėjoms ir pastangoms kurti bendrus Europos namus, ginti žmonių ir tautų teises bei plėtoti demokratiją, mes negalime sutikti, kad bendri Europos namai būtų be laisvę mylinčių, už nepriklausomybę kovojančių Baltijos kraštų – Estijos, Latvijos ir Lietuvos.

2. Europos valstybės turėtų jausti atsakomybę už Baltijos kraštų siaurėjančią padėtį. Didžiosios Britanijos ir Prancūzijos vyriausybės 1939 m. nesutiko su sovietų pretenzijomis į Pabaltijį tačiau jos nieko nedarė, kai Vokietija Ribbentropo Molotovo sutartimi perdavė Baltijos kraštus sovietams. Ir kitos Europos valstybės pasyviai stebėjo, kai Raudonoji armija okupavo Baltijos valstybes.

3. Atėjo metas galutinai likviduoti antrojo pasaulinio karo pasekmes Centrinėje ir Rytų Europoje. Turi būti pagaliau pakeista pasaulio pasidalijimo tarp super – jėgų doktrina ir atstatytos visų tautų teisės.

4. Būdami sudėtingų politinių, ekonominių ir socialinių permainų centre ir tvirtai tikėdami, kad istorinis teisingumas turi būti atstatytas, primename:

A. Lietuva buvo, yra ir bus Europos valstybė.

B. Mūsų tautos žmonės tvirtai apsisprendė siekti nepriklausomos demokratinės Lietuvos valstybės atstatymo de facto.

C. Neįmanoma kurti bendrųjų Europos namų, Europos be sienų, neatsižvelgiant į visų Europos tautų interesus, o kartais net ignoruojant jų buvimą.

D. Antrasis pasitarimas saugumo ir bendradarbiavimo Europoje klausimais neturi teisės priimti sprendimus, jei jame oficialiai nebus atstovaujama Estijos, Latvijos ir Lietuvos valstybėms.

Todėl kreipiamės į Jūsų šalies vyriausybę (partijos vadovybę) ragindami nepradėti Paryžiaus Pasitarimo saugumo ir bendradarbiavimo Europoje klausimais be Oficialių Baltijos šalių atstovų.

Demokratijos plėtojimui ir bendrųjų Europos namų kūrimui pasitarnautų Jūsų šalies visokeriopas dėmesys ir parama Baltijos kraštams, atkuriant jų istorines teises bendruose Europos namuose.

Ypač tikimės Europos kraštų socialdemokratų ir socialistų partijų paramos, tačiau tikimės, kad mūsų siekius palaikys ir krikščionys-demokratai, žalieji, liberalai ir kitos demokratinės partijos.

Lietuvos Socialdemokratų partijos SDP nariai,
Lietuvos Respublikos parlamentarai

* * *

Konferencija įvyks lapkričio 8 dieną Paryžiuje.

MELBOURNE 1990 AUSTRALIA

K. PRUNSKIENĖ Į AUSTRALIJĄ

Kazimiera Prunskienė

Kiekvienais poriniais metais (taigi ir 1990 - tais) Australijoje vyksta plačios apimties Lietuvių Dienos.

Turininga programa prasideda gruodžio mėn. 23 dieną Kultūros diena ir baigiasi sekančių metų sausio 1 dieną Kauno vyrų choro "Perkūnas" koncertu. Oficialios Australijos Lietuvių Dienų atidarymo iškilmės prasideda gruodžio 26 dieną iškilmingomis koncelebruojamomis mišiomis Melbourno St. Patrick katedroje. Mišias atnašauja Jo Ekscelencija Lietuvos vyskupas Antanas Vaičius. Tolimesnė atidarymo programa vyks Melbourno miesto Rotušėje, dalyvaujant Lietuvos Respublikos ministrei pirmininkei Kazimierai Prunskienei ir, galbūt, Australijos ministrui pirmininkui Hon. R. J. Hawke, M. P.

Nors ministrės pirmininkės K. Prunskienės laikas šiuo metu, beprasidedant deryboms su Maskva dėl nepriklausomybės, yra nepaprastai užimtas, ji vis dėlto sutiko atvykti ir atidaryti Lietuvių Dienas. Be šių dviejų garbingų svečių, Australijos lietuviai sulauks taip pat ir solistės V. Povilionienės, aktorių L. Noreikos ir K. Genio, žinomo vyrų choro "Perkūnas" iš Kauno bei kitų svečių.

XVI Australijos Lietuvių Dienos bus praturtintos daugeliu kultūrinių renginių: tautinių šokių, sporto, teatro šventėmis, o taip pat lygiagrečiai vyksiančiais suvažiavimais: ALB Krašto Tarybos, Katalikų federacijos, Jaunimo sąjungos, Karių Kamovės, Šaulių, Inžinierių - architektų ir Mokytojų. 1990 metų Lietuvių Dienos Australijoje žada būti vienos iš įdomiausių ir turtingiausių. Tikimasi taip pat sulaukti nemažai lietuvių turistų iš anapus pusiaujo, kur dabar jau pučia lediniai vėjai. Australijos lietuviai nuoširdžiai laukia ir Jūsų!

MENO IR TAUTODAILĖS PARODA

PO II pasaulinio karo į Australiją atvykę lietuviai savo tarpe "atrado" nemažai garsių menininkų, kurių darbai su laiku puošė ne tik australų meno galerijas, bet taip pat džiugino savus tautiečius per penkiolika Lietuvių Dienų. Daugelio tų gerbiamų menininkų jau neturime savo tarpe, tačiau jų vietas užpildė naujosios kartos lietuviai, kurie įvairias meno spacialybes įgijo jau čia. Neįsivaizduojame Lietuvių Dienų Melbourne be meno parodos, kurioje dabar tikimės "atrasti" naujuosius mūsų tautos talentus. Visų krypčių menininkai lietuviai dar kartą kviečiami entuziastiškai dalyvauti šių Lietuvių Dienų meno parodoje, kuri įvyks gruodžio 27 - 29 dienomis Wool House galerijoje, Royal Parade, Parkville. Meno parodos organizatorius Vytautas Didelis kviečia lietuvius menininkus nedelsiant susisiekti su juo telefonu (03) 819 2770 arba raštu: 18 Crestwick St., Hawthorn, 3122 Vic. Parodoje bus demonstruojami tapybos, skulptūros, keramikos, foto ir grafikos lietuvių menininkų kūriniai. Priimtų darbų skaičių teks riboti iki trijų, tačiau galutinis skaičius priklausys nuo galutinio eksponatų skaičiaus ir galerijos dydžio. Taip pat tikimasi rasti vietos ir būdingiems eksponatams iš Lietuvos, ypač liaudies menui, medžio drožiniams, audiniams ir t. t., kadangi liaudies menininkai mūsų tarpe retėja.

Liaudies menas ryškiausiai atspindi lietuviškas meno šaknis. Meno ir tautodailės parodos organizatorius V. Didelis ypač suinteresuotas šioje parodoje pasiekti aukštesnio meninio lygio, kadangi šiais metais tikimasi sulaukti ne tik žymių svečių iš Lietuvos, bet taip pat ir didelio dėmesio iš australų publikos bei meno elito. Meno parodos reikalų organizatoriui Adelaidėje talkininkauja Janina Vabolienė. Kitose kolonijose talkininkai taip pat netrukus bus surasti.

Australijos Lietuvių Dienų motto: Solidarumas su Tėvyne Lietuva!

ATVYKSTA MENININKAI

Šių metų gruodzio mėnesio pabaigoje, Australijos Lietuvių Dienų kvietimu, iš Lietuvos atvyksta žymūs svečiai: aktorius deklamatorius Laimonas Noreika ir solistė Veronika Povilionienė. Jie atskrenda tiesiai į Sydnejų ir koncertuos visose didesnėse lietuvių kolonijose.

Aktorius Laimonas Noreika Lietuvoje yra pravedęs daugiau kaip 1000 literatūrinių vakarų. Jo repertuaras labai platus, jis apima mūsų poetų klasikų nuo S. Daukanto iki J. Marcinkevičiaus, o taip pat ir lietuvių išeivijos poetų kūrybą.

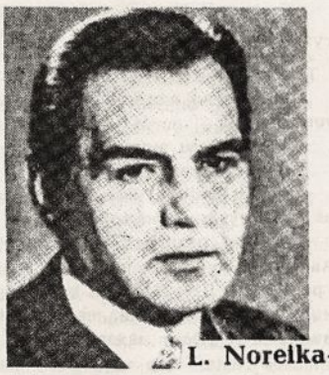

L. Noreika

Solistės Veronikos Povilionienės dainuojamos liaudies dainos daugumai pažįstamos iš magnetofono bei video juostų parsivežtų iš Lietuvos. Jos švelniu balsu atliekamas dainas dažnai tenka girdėti per lietuvių radijo valandėles. Netrukus galėsime betarpiškai išgirsti nuostabiai švelnų solistės balsą dainuojantį senovines ir tremtinių dainas, pastarosios Lietuvoje šiuo metu yra ypatingai populiarios.

Vyskupas A. Vaicius su jaunimu.

Laimono Noreikos ir Veronikos Povilionienės koncertai Australijoje vyks sekančia tvarka:

gruodžio 9 d. (sekmadienį)-- Sydnejuje,
gruodžio 12 d. (trečiadienį)-- Canberroje,
gruodžio 14 d. (penktadienį)- Melbourne,
gruodžio 16 d. (sekmadienį)- Adelaidėje.

Laimonas Noreika yra ne kartą koncertavęs su Veronika Povilionienе. Jų gražiai suderinta programa trunka pusantros valandos.

NAUJŲ METŲ BALIUS

Kuomet pasibaigs Lietuvių Dienų renginiai, suvažiavimai, kai bus priimti nutarimai ir rezoliucijos, kai visi dalyviai atsikvėps po sunkių darbų, jie su džiaugsmu skubės ruoštis sutikti Naujuosius Metus ir dalyvauti Lietuvių Dienų pabaigtuvėse.

Šis renginys vyks šviesiose Royal Showgrounds paviljono patalpose Epsom Road, Ascot Vale. Dalyviai rinksis pasipuošę vakariniais rūbais ir laimingomis šypsenomis. Nuoširdžiais plojimais jie pasveikins Jo Ekscelenciją vyskupą Antaną Vaičių, Lietuvos Respublikos ministrę pirmininkę Kazimierą Prunskienę su vyru, solistę iš Lietuvos V. Povilionienę, aktorių L. Noreiką, Kauno vyrų choro "Perkūnas" dainininkus bei kitus garbės svečius. Naujų Metų sutikime gros šaunus penkių žmonių orkestras, dalyviai bus pavaišinti skania trijų patiekalų vakariene ir galės smagiai riauti savo atsineštais rinktiniais gėrimais. Nei vienas svečias nebus pasodintas "ant kampo", kadangi stalai bus apvalūs ir kiekvienas prieš save matys devynis gražius veidus nuo 8 val. vakaro iki kitų metų. Smagiai sutikę 1991 metus ir audringai prisišokę, svečiai nuvargusiomis kojomis greitai pasieks savo automašinas, nes jas bus galima palikti arti paviljono.

Australijos Lietuvių Dienų komitetui pasisekė Naujų Metų sutikimo baliaus kainą sumažinti iki 38 doleriu vienam asmeniui. Tačiau visi norintieji šiame grandioziniame baliuje dalyvauti, bilietus turės apmokėti iš anksto iki gruodžio 12 dienos. Deja, pavėlavę susiorganizuoti dešimtuką prie stalo ir nesusimokėję, Naujų Metų baliuje dalyvauti negalės, kadangi stalus ir kėdes mums reikės išnuomoti iš anksto, o maisto paruošimą užsakyti ne vėliau, kaip dvi savaitės prieš balių. Šeimos, norinčios atsivežti mažamečius vaikus, turi taip pat iš anksto susitarti su Lietuvių Dienų komitetu. Mažyliams bus patogus kambarys, tačiau į salę ir prie stalų vaikus atsivesti nebus leidžiama!

Australijos Lietuvių Dienų komitetas tikisi, kad nei vienas svečias ir nei vienas melbourniškis nepasiliks namuose ir nebus vienišas Naujų Metų sutikime. Tokios retos progos Melbourne pasitaiko tik kas šešti metai.

Bilietus bus galima atsiimti asmeniškai prieš Lietuvių Dienas arba jų metu. Čekius galite rašyti "Australian Lithuanian Festival" ir siųsti adresu: Mr. K. Lynikas, 20 Botanic D-ve, Doncaster, 3108 Vic. Telefonas - (03) 848 5663.

Konferencija

Į Mokytojų konferenciją, rengiamą Australijos Lietuvių Dienų metu, kviečiami visi lietuvių kalbos mokytojai. Šių metų konferencija įvyks Melbourno Lietuvių namuose gruodžio 31 dienos rytą. Norintieji dalyvauti prašomi susisiekti su konferencijos vadove I. Ariene, 12 Rooney St., Lower Templestowe 3107, arba telefonu (13) 850 7248.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ DIENŲ INFORMACIJA

MOTO: SOLIDARUMAS SU TĖVYNE LIETUVA

LIETUVOJE

MOKSLO IR KULTŪROS SIMPOZIUMAS

Šiuo metu Lietuvoje aktyviai ruošiamasi VII Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumui, kurio renginiai vyks Vilniuje ir Kaune 1991 m. gegužės 23 - 30 dienomis. (Ankstesnieji simpoziumai vyko Šiaurės Amerikoje). Ta proga organizatoriai siekia sudaryti pasaulyje gyvenančių lietuvių mokslininkų ir menininkų kartoteką.

Australijoje bendrą informaciją apie simpoziumą bei atitinkamas registracijos anketas gali išsiųsti Vytautas Doniela, tel. (02) 796 3314, adresas: P. O. Box 189, Bankstown, 2200 N.S.W.

Tiesioginiai informaciją ir anketas teikia Lietuvos tarptautinių organizacijų komitetas, Daukanto al. 3/8, Vilnius 232600, Lithuania.

„MŪSŲ PASTOGĖS“ POPIETĖ SYDNEJUJE

Spalio 28 dieną Lietuvių namuose Bankstowne, Lietuvių Spaudos sąjungos iniciatyva, buvo suruošta graži praėjusi "Mūsų Pastogės" popietė, į kurią gausiai apsilankė Sydnejaus tautiečiai.

Popietę pravedė Stasys Skorulis ir Kęstutis Protas. Lietuvių spaudos bendraisiais ir specifiniais "Mūsų Pastogės" reikalais kalbėjo prof. Vytautas Doniela, Edvardas Lašaitis, Vytautas Patašius ir Bronius Žalys. Kalbėjusių eilę užbaigė "Mūsų Pastogės" redaktorius Vincas Augustinavičius. Po to sekė diskusijos, ribotos trijų minučių laiku.

Prof. V. Doniela

Prof. V. Doniela savo žodyje palietė išeivių spaudos vaidmenį paskutiniuose Lietuvos įvykiuose ir bendrai Rytų Europoje. Pradžioje išeivių spauda, demokratėjimo, laisvinimosi įvykiams Rytų bloke staiga užgriuvus, nelabai susigaudžiusi naujoje situacijoje... Tuo pačiu prof. V. Doniela sį savo teiginį iliustravo paskutiniųjų poros metų įvykių apžvalga tėvynėje. Esamas gyvenimo Lietuvoje pasikeitimas nebuvo pakankamai suprastas ne tik "Mūsų Pastogėje", bet ir visoje išeivijos spaudoje. Profesorius siūlė laikraštyje spausdinti būdingesnes ištraukas iš Lietuvos spaudos, įtraukti į bendradarbiavimą vieną ar daugiau Lietuvos žurnalistų, kurie savo straipsniais analizuotų Lietuvos įvykius kelyje į nepriklausomybę. Taip pat jis priminė, kad Lietuvos spauda ypač džiaugtųsi, jeigu ją prenumeruotų išeivija.

E. Lašaitis, prisistatęs kaip "kuklus žmogus" (jo, mums visiems pažįstamo, kaip jumoristo, kad ir rimtas, žodis karts nuo karto švystelėdavo jumoro kibirkštėlėmis!..) pasisakė prieš straipsnių trumpinimą, esą, dažnai juos trumpinant, sutrumpinama iki tiek, kad net pats autorius nebegalįs atpažinti savo straipsnio, o tuo pačiu neretai iškreipiama ir straipsnio mintis. Ne po visomis nuotraukomis, esą, paaiškinimai kas, kada, kur jose vaizduojama. E. Lašaitis mano, kad mūsų mažai bendruomenei dviejų savaitraščių yra perdaug. Jis siūlo juos sujungti į vieną, pavadinant "Tėviškės pastoge"...

Spaudos sąjungos pirmininkas V. Patašius apžvelgė "Mūsų Pastogės" reikšmę Australijos lietuviams - ji esanti ypač svarbi toliau nuo didžiųjų susibūrimo centrų gyvenantiems tautiečiams, o taip pat tarnaujanti kaip ryšys su bendruomene. Ir nors jau po pirmųjų dešimties leidimo metų buvo pranašaujama, kad ji greit žlugs, jos nebereikės, tai nepasitvirtino - "Mūsų Pastogė" ir reikalinga, ir gyvuoja, ir, atrodo, dar ilgai gyvuos, nes sava spauda lietuviams išeiviams yra būtina. Jis apžvelgė "Mūsų Pastogės" apimamas sritis, tačiau skaitytojų skoniai labai įvairūs ir visus juos patenkinti tiesiog neįmanoma. Stengiamasi laikytis "auksinio vidurio".

Spaudos sąjungos pirmininkas užsiminė ir apie kitus, rečiau ar dažniau "Mūsų Pastogei" primetamus "kaltinimus" - kalbos taisymo, neleidimo pasakyti "visos tiesos", kas esą ne visada galima ir t. t. Jis manąs, kad "Mūsų Pastogė" savo užduotį atliekanti jei ne už visą penketuką, tai mažiausiai už tris su pliusu!..

B. Žalys savo pasisakyme mintimis perbėgo per bendrąją laikraščio paskirtį ir mano, kad "Mūsų Pastogė", pagal išgalimus 8 puslapius savaitėje, savo tikslą atlieka gerai. Pasigendama prieš kurį laiką sustojusio kulturinio - literatūrinio priedo " Polekių". Džiaugėsi, kad su "Mūsų Pastoge" bendradarbiauja žurnalistai iš Amerikos (J. Janušaitis), iš Lietuvos (S. Čičiškina) ir kiti.

V. Augustinavičius papasakojo apie savo, kaip "Mūsų Pastogės" redaktoriaus, kelionę į Lietuvą, apie esamas sąlygas "Mūsų Pastogę" bandant išleisti galimai geresnę ir nelengvą redaktoriaus darbą.

Vėliau vykusių diskusijų metu, kalbėjo visa eilė asmenų.

A. Kramilius, pasidžiaugęs popiete, nes gyvojo žodžio palaikymas su bendruomene yra labai svarbus, drauge skundėsi dėl "Mūsų Pastogėje" daromų trumpinimų, kad straipsnius atspausdinus, nebesuprantama kas norėta pasakyti.

Dr. A. Mauragis: "Dažnai dėl Lietuvos įvykių per plataus perdavimo nukenčiąs vietos įvykių registravimas, kas turėtų būti pagrindiniu "Mūsų Pastogės" tikslu..."

Prelatas P. Butkus: "Kažkodėl dabar pranešimus į laikraštį reikia pristatyti labai jau anksti - anksčiau to nebuvę... Reikėtų pagalvoti ir apie vieną laikraštį Australijoje!.."

Kun. P. Martūzas

Kun. P. Martūzas: "Turime daug ką redaktoriui atleisti, nes jis dirba už tris!.."

V. Šliogeris: "Reikėtų surasti tundatorius telefoniniams pasikalbėjimams su Lietuva - tada galėsime gauti kiekvienam numeriui paskutines žinias iš tėvynės..."

Kalbėjo ir visa eilė kitų.

Baigiant diskusijas, redaktorius V. Augustinavičius atsakė į užduotus klausimus bei pareikštą kritiką. Pasisakymus susumavo popietę vedęs S. Skorulis: "Tikėkime, kad kaikuri čia paberta sėkla kris į derlingą dirvą ir sudygs!.."

Po to sekė meninė popietės dalis,

Spaudos sąjungos valdybos pirmininkas V. Patašius.

kurią atliko muziko Broniaus Kiverio vadovaujamo "Penketuko" dainininkės: Martina Reisgienė ir Vincenta Antanaitienė padainavo "Tu prisimeni tėvynę brangią..." ir "Tau palinks nuo rupesčių galva..."; Aleksandra Storpirštienė ir Elvyra Beikienė - "Kur marių krantas gintarais nusėtas..." ir "Šlama šilko gėlės...". Po duetų, visos "Penketuko" narės padainavo dar keturias dainas: "Kalnuos dainuoja...", "Kai pavasarį mudu klajojom...", "Gegužis mielas pražydo jau..." ir "Oi, užkilokit vartelius...". Dainininkes pristatė ir akompanavo pats "Penketuko" vadovas B. Kiveris. Grupė publikos buvo šiltai sutikta, deja, bisui išprašyti nepavyko!..

Popietės gale buvo traukiami laimingieji "Mūsų Pastogės" loterijos bilietai.

B. Žalys

LOTERIJOS REZULTATAI

"Mūsų Pastogės" loterijos laimingų bilietų traukimą pravedė Spaudos sąjungos valdybos pirmininkas V. Patašius.

Pirmasis loterijos prizas (auksas) atiteko R. Beinoravičiui, 28a Sheridan St., Woodville North, S.A., bilieto Nr. 3849. Laimingąjį bilietą ištraukė Ona Baužienė B.E.M.

Antrasis prizas (sidabras) atiteko J. V. Deikui, 8 Benelong Place, Kincumber, N.S.W., bilieto Nr.1951. Bilietą ištraukė prelatas P. Butkus.

Trečią prizą vario paveikslą "Vargo mokykla" (dovanota M. Migevičienės) laimėjo F. Panks, 16 Callum St., Queanbeyan, N.S.W., bilieto Nr. 2212. Bilietą ištraukė "Mūsų Pastogės" redaktorius V. Augustinavičius.

****

AUKOS LIETUVOS TAUTINIAM OLIMPINIAM KOMITETUI GEELONGE

Lietuvos tautiniam olimpiniam komitetui aukojo:

po 20 dolerių - L. Bungarda, Č. Volodka, S. Šutas (jaunesnysis), O. Schrederis, K. Šimkevičius, K. Starinskas;

po 10 dolerių - P. Obeliūnas, I. Volodkienė, J. Manikauskas, S. Šutas (vyresnysis), L. Volodka, M. ir V. Bindokai, G. Skridulis, O. Akenis.

Nuoširdžiai dėkoju Geelongo aukotojams parėmusiems Lietuvos tautinį olimpinį komitetą šiuo metu jo dedamose pastangose įjungti Lietuvos sportininkus į Barcelonos olimpiadą. Esu taip pat labai dėkingas Lietuvos tautinio olimpinio komiteto talkininkams Geelonge I. Volodkienei ir K. Starinskui.

J. Jonavičius
LTOK Atstovas Australijoje

ŠYPSENOS

LIETUVOJE RYŽIAI NEAUGA

Vietnamas siunčia Brežnevui laišką - prašo atsiųsti kiaulienos. Tarybų Sąjunga tuoj pat išsiunčia. Vėl gauna iš Vietnamo laišką - prašo dešrų. Vėl Brežnevas aprūpina. Galiausiai Vietnamas prašo: "Atsiųskit ryžių!" Brežnevas susiraukė:

- Tai kvailiai - nežino, kad Lietuvoj ryžiai neauga.

TIKRA TARYBINĖ MOTERIS

Ateina viena moteris išsitirti pas veterinarą:

- Koks aš esu gyvulys?

Tai veterinaras sako:

- Argi tu kvailioji! Tu esi žmogus, o aš - tik gyvulių gydytojas.

- Na, bet paklausyk, kaip išeina. Anksti rytą keliuosi kaip gaidys. Bėgu į parduotuvę liežuvį iškišus kaip šuo. Nubėgu, atsistoju į eilę, matau, kad jau duona baigiasi, - aš lendu į priekį. Žmonės rėkia: "Ok tu kiaule, kur lendi!" - Sako. - Pareinu į namus su duonos banda - vyras sako: "Na, tai kaip, kačiuk, ar paruošei pusrytį?" Sakau: "Ne". - "Ok tu karve!" Na, tai dabar pasakyk, koks aš esu gyvulys.

Tai veterinaras pagalvojo, pagalvojo ir sako:

- Tu tikra tarybinė moteris.

KUR JŪSŲ NĖRA

Atėjo moteriškė į miliciją ir sako:

- Kur čia rast jūsų viršininką?

- Na, ko norėjai, močiut? - sako milicininkas. - Aš pats būsiu viršininkas...

- A, tai va norėjau į Ameriką išvažiuot.

Viršininkas ir sako;

- Ai, močiut, ten gerai, kur mūsų nėra.

- Ot, ot, aš ten ir noriu kur jūsų nėra.

TAS BE MĖSOS LIEKA

Varna tupi ant medžio šakos ir laiko snape mėsos gabalą. Lapė prisislinkusi atsitūpė po medžiu ir lyg sau šneka:

- Marksas buvo genijus.

Varna dairosi ir tyli.

- Ir Leninas buvo genijus.

Varna vis tyli.

- Ir Brežnevas genijus.

- Kar kar kar... - ėmė juoktis varna.

Tik mėsa šlept ir iškrito varnai iš snapo. Lapė kapt mėsą ir ėsdama šneka:

- Kas iš partijos juokus daro ir laiko ją per nieką, tas be mėsos lieka.

...Ne žemės derliumi, ne drabužių įvairumu, ne šalies gražumu, ne miestų ir pilių tvirtumu gyvuoja tautos, bet daugiausia išlaikydamos ir vartodamos savąją kalbą, kuri didina ir palaiko bendrumą, santaiką ir brolišką meilę.
(Mikalojus Daukša. "Postilė" 1599 m.)

Rugsėjo 8 dieną Geelongo lietuvių Apylinkės namuose įvyko pirmoji savaitgalio mokyklos pamoka. Mokytoja – prieš metus atvykusi iš Lietuvos ir apsigyvenusi Geelonge – Gražina Pranauskienė. Jauna, energinga ir sumani Gražina yra ir mūsų choro vadovė. Siunčiame jums pirmos pamokos nuotrauką. Šiuo metu mokykloje mokosi 20 mūsų mažųjų. Vaikai mokosi lietuviškai kalbėti, rašyti, šokti ir žaisti lietuviškus žaidimus. Su dideliu noru mažieji ruošia užduotas pamokas ir eina į mokyklą. Nepaprastai džiugu, kad mūsų mažoje bendruomenėje puoselėjama lietuviška kalba ir jos tradicijos.

Geelongo lietuvių Apylinkės valdyba

Geelongo lietuviškosios mokyklos mokiniai ir jų mokytoja Gražina Pranauskienė.

LIETUVOJE

VALSTIEČIŲ VERSLAI

Iki šiol žinojome, kad kaimo žmogus sėja ir pjauna javus, augina gyvulius, kad visi mes turėtume pieno produktų ir mėsos. Tačiau laikai keičiasi, ir valstiečiai vis dažniau ir noriau imasi kitokio verslo. Štai Klaipėdos krašte garsaus visais požiūriais Juknaičių tarybinio ūkio (deja, pavadinimas iki šiol nepakeistas) žmonės šiemet pirmą kartą priėmė poilsiauti daugiau nei pusantro šimto buvusių šišioniškių, dabar gyvenančių Vakarų Vokietijoje. Suprantama, vokiečiai galėtų ir pagrybauti, ir pamedžioti, ir pasimaudyti bet kuriame pasaulio krašte, juk vokiečių markė – ne sovietinis rublis, visų pripažįstama ir vertinama. Tačiau buvę šišioniškiai, ilgus metus negalėdami nė slapta atvažiuoti į savo gimtąsias vietas, dabar jauciasi laimingi, net į tuščią lauką žiūrėdami, prisiminimuose regėdami tėvų ir protėvių sodintus medžius, čerpių stogus, tėviškės sodus. Sovietų valdymo laikais tikriausiai nė vienas Lietuvos kraštas nenukentėjo taip skaudžiai,kaip Klaipėdos. Gal kaip tik todėl ne vienas buvęs ūkininkas iš ten gana rimtai šneka apie galimybes atstatyti savo sodybas, kad vasarą ar žiemą čionai atvažiuotų su vaikais ir vaikaičiais, pabraidytų po rasotas pievas, parymotų kaimo kapinėlėse prie protėvių kryžių...

Ne iš kelmo spirti ir Akmenės rajono Lenino (iš dainos žodžio neišmesi!) kolūkio žmonės. Jie bene pirmieji Lietuvoje ėmėsi kepti kaimišką duoną. Biznis, pasirodė, esąs vertas vargo, per metus iškepama po 85 tonas duonos, o už kilogramą mokoma po rublį. Logiška būtų matyti, kad akmeniškiai prie duonos imsis mušti sviestą ar spausti sūrį. Kur ten. Valstiečiai ėmėsi remontuoti lengvuosius automobilius, dirbti baldus. Tai irgi neblogas verslas, nors ir nelabai ką bendro turintis su žeme. Galiausiai akmeniškiai nusipirko pora turistinių autobusų ir atidarė kolūkio kelionių biurą. Kol kas važiuojama tik į Rytų Europą, anksčiau vadintas socialistines šalis. Vien šiais metais Čekoslovakiją, Lenkiją, Vengriją, Rumuniją, Bulgariją per šio kolūkio kelionių biurą žada aplankyti 35 turistų grupės po 40 žmonių kiekviena... Reikia pasakyti, jog pernai į užsienį buvo išvykusios 20 grupių, kolūkio kelionių biuras uždirbo bemaž 150 tūkstančių rublių. Būtų uždirbęs gal ir daugiau, bet dokumentus tenka tvarkyti ne Lietuvoje, per Respublikos Vidaus reikalų ministerijos vizų skyrių, o per tarpininkus Ukrainoje, kurie už paslaugą paima nemažą pinigą. Tarsi mūsų Respublikai pinigų nereikėtų.

Ne, nemanykite, kad Lietuvos valstiečiai ilgainiui pamirš savo priedermę – dirbti žemę ir auginti duoną. Šalutinių versių dažniausiai griebiamasi, kad būtų galima kaip nors užimti žmones, pasibaigus didiesiems darbymečiams, kad ir jaunas, ir senas nemirtų iš nuobodulio kai šienas sukrautas šalinėse, kai javai iškulti ir nukastos bulvės. Kaimas dabar jau kitoks, ir tai reikia pripažinti.

PRIEŽODIS PASENO

Apie Dzūkijos krašto žmones daug visokių priežodžių sukurta. Bet bene daugiausia šmaikštauta apie grybus ir grybautojus. Visi žinojome ir dažniausiai kartodavome priežodį "pigiau grybų", ypač jei kas atrodydavo gana prieinamos kainos. Pagaliau ir patys grybai neturėjo aukso vertės. Na, o šiemet už voveraičių kilogramą oficialiai buvo mokama po aštuonis rublius. Bet tai pasirodė ne riba. Sumanūs verslininkai pajuto, jog grybai Vakarų Europoje – tikra aukso gysla. Vokietijoje už tas pačias Varėnos miškų voveraites jau buvo mokama po penkiolika dolerių. Kai šita žinia atplaukė į Dzūkiją, žmonėliai sukluso: kodėl jie už mūsų voveraites dolerius skaičiuoja, o mums tik beverčius rublius kiša. Ir čia grybautojai griežtai atsisakė nešti į supirktuvę savo grybus, tuo labiau, kad jau ne po vieną, o būriais į pamiškės sodybėles atžiūrėdavo automobiliai, vietoje, be rūpesčio ir vargo supirkdavo grybus po penkiolika ir net dvidešimt penkis rublius už kilogramą. Na, o užsieniečiai, kad būtų didesnė pagunda, net po porą dolerių pridėdavo. Prasidėjo naujos Varėnos grybų kelionės. Anksčiau sūdytus ir marinuotus į užsienius grybus veždavo tik prekybininkai, dabar juos pakeitė turistai iš Lenkijos. Net sunku įsivaizduoti, kiek tonų mūsų miškų turto iškeliavo į Vakarus, galima sakyti, be jokios naudos, nes kiekvieno dzūkelio troboje atsirado po maišą sovietinių rublių, kaip kartais tenka išgirsti, šiukšlių – juk pirkti nėra ko.

Šį kartą, sako, valstybiniai supirkėjai grybams išleido apie pusantro milijono rublių, o privatūs pirkliai – du milijonus. Tačiau tie, kurie pardavė valstybiniams supirkėjams, nors rubliais gavo ir mažiau, bet naudos turėtų sulaukti didesnės. Mat iki šiol būdavo tokia tvarka: už miške surinktas uogas, grybus, dzūkeliai žiemą gaudavo nusipirkti visokių iš užsienio atvežtų prekių, kurių paprastai nebūdavo kitiems žmonėms. Ir šiemet ta pati tvarka išlikus. Taigi patys spręskite, kas išlošė, kas pralošė. Nors ką gali žinoti, kur ta nauda. Anądien girdime šnekant per radiją, jog iš Marcinkonių paruošų punkto vagys išrideno penkias statines virtų sūdytų grybų. Vagys tikriausiai be reikalo nerizikuotų. Taigi, laikai keičiasi.

PREKYBOS RŪMAI

Klaipėdos Kartono fabriko direktorius G. Albrechtas tapo Prekybos rūmų direktoriumi. Reikia priminti, jog Klaipėdos krašto pramonės ir prekybos rūmai veikė 1919–1939 metais. Sovietų okupacijos laikais šitokia veikla buvo nereikalinga, nes visi prekybos sandėriai, vykę per Klaipėdos uostą, buvo reglamentuojami tik Maskvoje. Dabar, norėdami pasijusti esą savarankiški, jaučiame pareigą patys tvarkyti prekybą su užsieniu ir turėti iš to naudos. Turint galvoje, kad Klaipėda yra vienintelis neužšąlantis uostas Baltijoje, Prekybos rūmų laukia didelis darbas. Tiesa, kol kas buvusi Prekybos rūmų rezidencija užimta, ten įsikūręs Istorijos muziejus. Tačiau Klaipėdos Prekybos rūmų atkūrėjai, nors ir būdami benamiai, darbo jau ėmėsi: mezgami ryšiai su užsieniu, teikiami pasiūlymai dėl muitų dydžio, suinčiama informacija užsieniui apie Lietuvos, pirmiausia Klaipėdos, pramonės ir prekybos įmones, apie importo ir eksporto galimybes. Taigi, išeiname į rinką tikrąją to žodžio prasme.

Salomėja Čičiškina

TRUMPAI IŠ VISUR

Kazachstano parlamentas Kazachstano respubliką paskelbė suverenia su įstatymų pirmumu prieš Sovietų Sąjungos įstatymus. Tuoj pat priimtu potvarkiu Kazachstano parlamentas uždraudė bet kokius branduolinių ginklų bandymus respublikoje, kur iki šiol buvo bandomi beveik visi Sovietų Sąjungos branduoliniai ginklai.

*

Po vienerių metų pertraukos, Sovietų Sąjunga vėl įvykdė atominio ginklo bandymą. Šį kartą branduolinė bomba susprogdinta po žeme archipelage Novaja Zemlia.

*

Vizitui į Prancūziją atvykęs garsiausias Albanijos rašytojas Ismail Kadare pasiprašė politinio prieglobsčio. Jį Albanijos vyriausybė laikė visiškai patikimu ir jam su šeima buvo leista išvykti į užsienį.

Atvirame laiške Ismail Kadare Albanijos prezidentą Ramiz Alia apkaltino sulaužius savo pažadus įvesti šalyje greitą valstybės sudemokratinimą.

*

Burmą valdanti kariškių grupė, gegužės mėnesį pralaimėjusi rinkimus, 80 procentų parlamento vietų laimėjusiai Tautinei Demokratijos Lygai valdžios perduoti nesiruošia. Kariuomenė suėmė beveik visus laimėjusios partijos lyderius ir pradėjo masinius budistų vienuolių areštus.

*

Opozicijoje buvusi Naujosios Zelandijos Tautinė partija triuškinančiai laimėjo rinkimus į parlamentą, nugalėjusi darbiečius.

Naujuoju Naujosios Zelandijos ministru pirmininku paskirtas Tautinės partijos lyderis Jim Bolger.

*

M. Gorbačiovas, nuvykęs į Madridą, išsiderėjo beveik du bilijonus dolerių kredito trims metams, kad finansuoti prekes,į Sovietų Sąjungą importuojamas iš Ispanijos.

*

Sovietų Sąjunga į Moldaviją pasiuntė karinius dalinius, kad sustabdyti respublikoje gręsiantį pilietinį karą tarp moldavų ir separatistų gagauzų (krikščioniška turkų kilmės tautelė).

*

Romoje susirinkę Europos Ekonominės Bendruomenės dvylikos valstybių galvos pasmerkė Iraką dėl Vakarų šalių įkaitų laikymo.

Sovietų Sąjunga bando įkalbėti Iraką be karo pasitraukti iš Kuveito ir paleisti įkaitus. Sovietų Sąjungos specialus pasiuntinys Eugenijus Primakovas keletą kartų lankėsi Bagdade, tačiau regimų rezultatų iš to nebuvo.

*

Pakistano prezidento atleista buvusi Pakistano ministrė pirmininkė Benazir Bhutto ir jos Pakistano Liaudies partija pralaimėjo rinkimus į valstybės parlamentą ir po kelių dienų įvykusius savivaldybės rinkimus.

B. Bhutto kaltina perėmusią koaliciją valdžią rinkimų rezultatų klastojimu.

*

Numatyta, kad lapkričio 13 dieną Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas V. Landsbergis lankysis Londone, kur susitiks su Didžiosios Britanijos ministre pirmininke M. Thatcher.

SPORTAS

ŽINIOS

IV - jų pasaulio lietuvių sporto žaidynių Lietuvoje paruošimo štabo viršininkas Janis Grinbergas rašo "Kovo" išvykos vadovui:

"Visiems, kurie norės vykti į IV - sias pasaulio lietuvių sporto žaidynes Lietuvoje, mes nusiųsime pakvietimus. Kuria tvarka tai bus daroma, mes aptarsime per mūsų "Didįjį susirinkimą" 1991 metais sausio antroje pusėje Vilniuje. Į šį susirinkimą kviesime suinteresuotų šalių, tame tarpe ir ŠALFAS, ALFAS bei didesnių miestų lietuvių sporto atstovus.

Dėl pačios kelionės į Lietuvą, jau dabar daug žmonių vyksta per Rygą, Helsinkį, Varšuvą, Taliną ir Berlyną. Tikimės, kad kitais metais bus daugiau bendrovių skraidinančių keleivius į Lietuvą tiesiogiai. Šiuo metu turime tik Varšuva - Vilnius ir Berlynas - Vilnius.

Veteranų varžybos atskirose sporto šakose vyks taip pat, tačiau amžių nustatys kiekviena federacija susirinkimo metu sausio mėnesį.

Suvenyrų ir atributikos projektus daro prityrusi Dailės akademijos dailininkų grupė. Darbai vykdomi skiandžiai ir viską atlikti numatyta laiku. Žaidynių talismaną pavesta pagaminti G. Tarvydui. A. Kustui pavesta sutvarkyti užsienio vizų savalaikį gavimą."

IŠ LIETUVOS T. O. K. POSĖDŽIO

Lietuvoje vis dar nėra nustatyta aiški pozicija dėl tų Lietuvos sportininkų, kurie dalyvauja Sovietų Sąjungos pirmenybėse ar rinktinėse. Lietuvos tautinis olimpinis komitetas negali tiesiai ir griežtai pasakyti dalyvauti ar ne Sovietų Sąjungos rinktinėse, kadangi to neleidžia olimpinė chartija. Jie tik gali išreikšti savo nuomonę. Lietuvos vyriausybė tikrai neturėtų palaikyti nei vieno sportininko, nei vienos komandos, kurie dalyvaus Sovietų Sąjungos rinktinėse. Tikslią ir griežtą poziciją turi išreikšti Kūno kultūros ir sporto departamentas bei sporto federacijos.

Eina gandai, kad Lietuvos futbolininkai nori sugrįžti į Sovietų Sąjungos federaciją ir, kaip pranešа centrinė sovietų spauda, Lietuva sutinka dalyvauti Sovietų Sąjungos rinktinėje po sovietine vėliava ateinančioje olimpiadoje. Lietuvos tautinis olimpinis komitetas turi aiškinti ir išreikšti tikslią poziciją, kreipiantis ir į Lietuvos sportininkus. Pokalbyje su Sovietų Sąjungos sporto vadovais Maskvoje Kūno kultūros ir sporto departamento direktorius su "Žalgirio" draugijos pirmininku aiškino, kad vėliau "Sovietskij sport" pokalbį iškreipė savaip.

Posėdžio metu, pasisakant įvairiems įtakingiems Lietuvos sporto vadovams, buvo manoma, kad atviri Sovietų Sąjungos čempionatai yra pinklės, kurios geresnius sportininkus gali suvilioti materialiniais išskaičiavimais, kas sportininkams yra labai aktualu.

Į jubiliejinę 40 - tą Australijos sporto šventę Melbourne atvyksta 21 Lietuvos sportininkas ir vienas žurnalistas, kurį parinks Lietuvos tautinis olimpinis komitetas.

Buvo svarstytas ir V. Čiurlionio laiškas iš Kanados dėl kalnų slidinėjimo varžybų organizavimo Kaukaze. Lietuvos kalnų federacija šiam projektui pritaria, o tuo tarpu ŠALFAS - ne. Galutinis sprendimas bus priimtas vėliau.

PASIRUOŠIMAI Į ŽAIDYNES AUSTRALIJOJE

Išskyrus Sydnejaus "Kovą", atrodo, visuose kituose mūsų sporto klubuose išvykos į Lietuvą reikalai visai nėra įdomūs ir jais mažai domimasi. Buvusiame Adelaidėje klubų atstovų nutarime buvo manoma, kad į Lietuvą važiuos tik kelios bendros rinktinės, visa kita - atstovaujant paskiriems klubams ir važiuojant atskiromis grupėmis.

Laikui iki žaidynių pradžios trumpėjant ir bandant nors apytikriai sudaryti važiuojančių sąrašą, gaunasi panaši situacija, kaip kad buvo važiuojant į Kanados ir Amerikos sporto šventes. Pradžioje entuziazmas labai didelis ir važiuojančių labai daug, bet kai reikėjo pradėti mokėti pinigus ir rimtai ruoštis kelionei, skaičius gerokai sumažėjo. Panašiai yra ir dabar, jeigu ne dar blogiau. Pagrindinė kelionės kliūtis, ypatingai besimokančiam ir studijuojančiam jaunimui, kuris sudaro didžiąją dalį mūsų jaunųjų sportininkų, yra mokslo metų vidurys, egzaminai kaip tik tuo laiku ir pan. Daugeliu atvejų, tokia išvyka galėtų atsiliepti besimokantiems pasilikimu antriems metams, nedalyvavimas moksle tris ar keturias savaites gali tapti labai reikšmingu. Gal daugelis pačių jaunuolių ir sutiktų Lietuvos labui tą padaryti, tačiau su tuo nesutinka didžioji dalis tėvų ir mūsų jauniesiems sportininkams dėl šios priežasties gali tekti į Lietuvą nevažiuoti. Gaila, tikrai labai gaila, tačiau mokslas, išlaidos ir kiti su tuo susiję reikalai galbūt yra svarbesni.

Antanas Laukaitis
sporto veteranas, žurnalistas
sporto klubo "Kovas" išvykos į
Lietuvą vadovas

Viso to pasėkoje, atrodo, kad, kaip važiuojant į Kanadą ir Ameriką, taip ir dabar į Lietuvą, teks važiuoti vienai, Australiją atstovaujančiai visas sporto šakas, Australijos lietuvių rinktinei.

"Sporto" redaktorius Aleksandras Krukauskas ir žurnalistė Marytė Marcinkevičiūtė atvyksta į Australiją.

ALFAS valdyba, nelaukdama ateinančios sporto šventės ir atstovų suvažiavimo, jau dabar turi galutinai apspręsti šį reikalą ir tuoj pat, jeigu pačiai yra per daug darbų ir negalės to padaryti, sudaryti Išvykos į Lietuvą komitetą, suteikiant jam visus įgaliojimus tvarkyti šios išvykos reikalus. Šis komitetas jau atstovų suvažiavimui turėtų pateikti savo planus, sportininkų bendros išeiginės uniformos projektus ir visus kitus su išvyka susijusius reikalus, kuriuos suvažiavimas turėtų patvirtinti.

Mano nuomone, toks komitetas geriausiai būtų sudarytas Melbourne iš veteranų sportininkų, kurie sekančiais metais patys važiuos į Lietuvą ir galės tvarkyti visus važiuojančių sportininkų reikalus, vietoje pasitardami ir su ALFAS valdyba.

Visi Australijos lietuvių sporto klubai turi nedelsdami galutinai atsiklausti savo komandinių ir individualių žaidynių sportininkų, kas tikrai vyks į Lietuvą ir į Melbourną jau turi atsivežti tikrą važiuojančių sąrašą. Šį kartą kiekvienas klubas turės parūpinti savųjų sportininkų (neturint lėšų, tą turės padaryti patys sportininkai) uniformas ir kitus bendrus jų reikalus, taip pat įnešti tam tikrą sumą ir į bendrus Išvykos komiteto išlaidų reikalus. Klubai turėtų pasekti Sydnejaus sporto klubo "Kovas" pavyzdžiu ir jau dabar pradėti organizuoti atskiras išvykos į Lietuvą svarbesnes lėšas, nes jų važiuojantiems labai reikės.

Tad nedelsiant kviečiu kuo greičiau visus klubus pradėti šiuo reikalu rimtą darbą, kad ir šį kartą, jau Lietuvoje, mes taip pat gražiai ir tinkamai reprezentuotumėm ne tik mūsų sportininkus, bet ir visą Australijos Lietuvių Bendruomenę.

NEGAVO BILIETŲ

Spalio 17 dieną turėję atvykti Lietuvos sporto ir spaudos vadovai V. Nėnius, V. Strikaitis, A. Krukauskas ir M. Marcinkevičiūtė, nors lėktuvo bilietus Aeroflote buvo užsakę prieš keturis mėnesius, paskutiniu momentu jų negavo. Lietuviai buvo "nustumti" į pačią bilietų laukimo eilutės pabaigą. Dabar jie bando bilietus gauti lapkričio 13 dienai, tačiau, bent šiuo metu, dar nėra aiškus jų atvykimo laikas. Šie sporto ir spaudos vadovai susitiks su Sydnejaus ir Melbourno sportinėmis vadovybėmis ir, jeigu tik pavyks atvykti, užmegs artimus ryšius su Australijos lietuviais sportininkais, kuriuos vėliau Lietuvoje jie globos.

Laimingu būdu lėktuvo bilietus paskutiniam skrydžiui buvo gavęs Lietuvos tinklinio rinktinės narys, dabartinis vyr. gydytojas Druskininkuose, Romualdas Stepanauskas kartu su savo seserim atvykęs pas gimines B. ir I. Bieliūnus.

A. Laukaitis

AUKOS

Sydnejaus sporto klubo "Kovas" išvykai į Lietuvą aukojo:
100 dolerių - Sydnejaus pensininkai;
25 dolerius - V. Augustinavičius;
po 10 dolerių - J. Gudaitis, K. Speraitis.

Dėkojame visiems aukojusiems.

*

"Mūsų Pastogės" Nr.40 paskelbtame aukų sąraše neteisingai parašyta pavardė.

Turėjo būti - 50 dolerių aukojo Viktoras Žeimys, ne - V. Želvys.

Dėl klaidos atsiprašome Viktoro Žeimio.

Sydnejaus sporto klubo "Kovas" valdyba

FILMŲ POPIETĖ

Lapkričio 18 dieną (sekmadienį), 2 val. po pietų Lietuvių klube Bankstowne ruošiama video filmų iš Lietuvos

POPIETĖ,

kurioje matysite filmus apie šių metų Dainų šventę ir Vytauto Didžiojo paminklo šventinimą Kaune.

Bilieto kaina 2 doleriai, jais paremsite Sydnejaus sporto klubą "Kovą".

Sporto klubo "Kovas" popietės rengėjai

Padėka

Mūsų brangiam vyrui, tėvui ir seneliui

A. † A. Jonui Millai

mirus, nuoširdžiai dėkojame visiems brangiems draugams ir pažįstamiems, palydėjusiems jį į amžino poilsio vietą. Esame giliai dėkingi tiems, kurie prisiminė jį maldose, papuošė jo kapą gėlėmis, aukojo Lietuvos fondui ir "Mūsų Pastogei". Nuoširdus ačiū visiems prisiminusiems mus mūsų gilaus skausmo valandoje ir pareiškusiems mums užuojautą žodžiu, raštu ir spaudoje.

Marija, Virginija, Jonas ir šeima

VISŲ DALYKŲ ATNAUJINIMO LAIKAI

ŠVENTO RAŠTO APMOKAMAS SKELBIMAS

Mozės Antroje Knygoje 20:4-5 sakoma: "Nedaryk nei jokį paveikslą, nei pavydalą, ar tai būtų danguje ar ant žemės, po žeme ar vandenyje. Negarbink ir nesilenk jiems, netarnauk jiems, nes aš Viešpats tavo Dievas atlankysiu ir bausiu tave".

Dovidas Psalmoje 97:7 taip sako: - Sarmatytis turėtų visi tie, kurie paveikslams tarnauja ir stabais giriasi. Pranašas Jeremijus 10:3-6 taip kalba: - Nes žmonių padaryti dievai vieni niekai. Jie iškerta miške medį ir dailydė su kirviu nutašo dievaitį. Paskui pagražina su sidabru bei auksu, pritvirtina jį su vinimis, kad nenukristų; jie niekas daugiau nėra kaip tik stulpai aptraukti; jie negali kalbėti, nei paeiti, reikia juos nešioti. Todėl nesibijokite jų, nes jie negali niekam pagelbėti, nei nuostolių padaryti. Bet Tu Viešpatie Dieve, nėra Tau lygaus, nes Tavo vardas yra įtrodytas per Tavo didžius darbus. Kas Tavęs nesibijotų, Tu Karaliau tautų?

Taipgi pranašas Izajus 44 skyriuje rašo apie dievaičių darytojus: - Mes dabar gyvename tame laike, kuriame Dievo bausmė palietė dievaičių dirbėjus ir jų garbintojus, ant viso paviršiaus žemės. Taigi meskime nuo savęs visokios rūšies dievaičius kaip Pranašas sako Izajo 2:20. Darbai Apaštalų 17:29. Atiduokime garbę vienam Dievui, Sutvertojui dangaus ir žemės, ir visų matomų ir nematomų daiktų; taipgi Jo Sūnui Jėzui Kristui, kursai ėmė galybę, pradėjo viešpatauti čia ant žemės; kuris gali mus apsaugoti nuo atomo bombų ir kitų distruktyvių elementų. Todėl maldoje kreipiamės varde Jo. Dan. 12:1.

Biblija yra vienintelė teisinga istorija apie žmogaus atsiradimą. Pradžios knygoje, 1 Mozės 2:7, mes skaitome: "Taigi, Viešpats Dievas padarė iš žemės dulkių žmogų ir įkvėpė į jo nosį gyvybės kvapą, ir žmogus pasidarė gyva siela". Panašiai liūdija ir kiti Biblijos rašytojai. Įkvėptasis Naujo Testamento rašytojas, Apaštalas Povilas, sako: "Pirmas žmogus Adomas buvo padarytas gyva siela". (1 Kor 15:45), 1 Timotiejui 2:13, pasakyta: "Adomas padarytas pirmas, paskui Ieva". Tasai pareiškimas sutinka su tuo, kas parašyta 1 Mozės 2:18, ir 22.

Toliau Biblija pasako mums, kad Dievas "padarė iš to vieno kraujo visas žmogaus gimines, kad apgyventų visą žemės paviršių." (Ap. Darb. 17:26). Šitas Naujo Testamento pareiškimas sutinka su 1 Mozės 1:28 "Ir Dievas juodu palaimino ir tarė: Veiskitės ir dauginkitės, ir pripildykite žemę." Kad nebeliktų jokių abejonių apie žmogaus buvimą žemišku, o ne dangišku sutvėrimu, yra dar pasakyta: "Bet pirmas yra ne dvasinis, bet kūniškas, dvasinis paskui. Pirmas žmogus iš žemės žemiškas; antrasis žmogus (Kristus Jėzus) iš dangaus, dangiškas". - 1 Kor. 15:46, 47.

(Tęsinys sekančiame numeryje)

Mylį tiesą literatūrą gausite veltui. Rašykite: P. Bačinskas, 363 Gregory Trc., Spring Hill, Brisbane City, 4000 Qld.

KELIAUJANTIEMS Į LIETUVĄ 1991 METAIS

MES PATARNAUJAME TVARKANT:

* Apsilankančių iškvietimus;
* Turistų vizas;
* Atpigintas keliones;
* Specialias kainas apie pasaulį;
* Sustojimo vietas;
* Apgyvendinimą viešbučiuose;
* Ekskursijas;
* Biznio keliones;
* Grupines keliones;
* Apsidraudimą kelionių metu.

Iškviesdami gimines iš Lietuvos, galite sutaupyti pinigų apmokėdami 42% bilieto kainos maršrutu -

MASKVA - AUSTRALIJA - MASKVA

Australijos doleriais, o likusią dalį palikti apmokėti jūsų giminėms rubliais.

Pas mus žemos kainos-
MASKVA - AUSTRALIJA - MASKVA,
SINGAPŪRAS - AUSTRALIJA - SINGAPŪRAS.

Dėl visų kelionės reikalų kreipkitės į

GATEWAY TRAVEL

48 The Boulevarde, Strathfield 2135.
Tel. 7453333 Lic. Nr. 2TA 000 888
Fax Nr. (02) 7453237.
Darbo dienos: nuo pirmadienio iki penktadienio
8.45 val. ryto iki 5.15 val. vakaro.
Telefonu atsakome 24 valandas per parą.
Kalbame ir rusiškai.
Lic. Nr. 2TA000888

MŪSŲ PAGALBA LIETUVAI

Geelongo Lietuvių Sąjungos klubo valdyba.... 7.311,78 dolerius.

Nuoširdžiai dėkojame Geelongo Lietuvių Sąjungos klubo valdybai, jos pirmininkui J. Gailiui, valdybos ruošto baliaus dalyviams ir visiems savo aukomis parėmusiems atsistatančią Lietuvą.

Klubo valdyba pranešė, kad Lietuvos pagalbai ruošto baliaus pelno dalį, t. y. 3.270 dolerių, pasiuntė Lietuvos Nepriklausomybės Fondui Švedijoje.

Kenoldas Česna, dr. K. Brazaitis - Česnaitė ir Vytas Linas Brazaitis iš Melbourno atsiuntė 100 dolerių.

Nuoširdžiai dėkojame. ALB Krašto valdyba

Nepriklausomos Lietuvos Fondui Canberroje,

A. † A. Vytautui Vosyliui

mirus

vietoje gėlių 50 dolerių aukojo Angelė Miniotas.

Širdingai dėkojame aukotojai.

Fondo komitetas

ŠVIETIMO TARYBOS PRANEŠIMAS

1. Dėkojame A. Stepanienei ir V. Neverauskui, paaukojusiems knygų atsistatančiai Lietuvos tautinei mokyklai.

2. Tikimės, kad "Vyturio" leidyklos direktorius Juozas Vaitkus galės atvykti į Lietuvių Dienas. "Vyturio" leidykla leidžia ir daug vadovėlių bei literatūros pritaikytos mokyklinio amžiaus mokiniams. Direktoriaus atsiųstų knygų jau yra visose Australijos lietuvių savaitgalinėse mokyklose.

3. Lietuvių kalbos mylėtojus kviečiame įsigyti sekančius leidinius:

a) Sisteminis lietuvių kalbos žodynas, J. Paulauskas, Vilnius, leidykla "Mokslas", 1987 m.;

b) Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba, red. A. Valeckienė, Vilnius, leidykla "Mokslas", 1989 m.;

c) Mokomasis lietuvių kalbos rašybos ir kirčiavimo žodynas, P. Kniūkšta ir A. Lyberis, Kaunas, leidykla "Šviesa", 1989 m.

4. Lietuvos Respublikos kultūros ir švietimo ministras Darius Kuolys išeivijos mokykloms atsiuntė visą eilę vadovėlių. Kai kuriuos jau perdavėme mokytojams ar mokytojoms, o kitus atvešime į Mokytojų konferenciją, kurios metu įvyks lietuviškų knygų paroda. Po parodos vadovėliai bus išdalinti mokykloms.

5. ALB Švietimo taryba gavo prašymą atsiųsti sekančias knygas į Lietuvos Respublikos švietimo ministeriją, Ryšių su tautiečiais sektoriaus vadovui Audriui Antanaičiui, 232691 Vilnius, Švietimo g - vė 2/7.

A. Antanaitis rašo:

"Gal ALB Švietimo taryba galėtų gauti Lietuvos mokiniams, o ypač mokytojams reikalingos mokymo literatūros (bent po keletą egzempliorių) ir vaizdo juostų. Mūsų specialistai iš jų galėtų pasimokyti metodikos, rasti naudingų žinių, jie praverstų ruošiant naujus vadovėlius. Mums reikėtų:

a) užsienio kalbų vadovėlių metodikos (English as a Second Language);
b) lietuvių kalbos vadovėlių sekmadieniniam mokyklom;
c) estetinio lavinimo programų, metodikų, vadovėlių;
d) gamtamokslinių disciplinų vadovėlių komplekto;
e) visų lygių, pakopų mokymo programų;
f) metodinės ekonomistų, mašinų gamybos ir elektronikos įrengimo - konstravimo specialistų literatūros;
g) tarptautinių standartų katalogų.

Labai prašyčiau nesirūpinti dėl atsilyginimo už mūsų atsiųstas knygas. Mums taip pat rūpi tolimosios Australijos tautiečiai ir kuo nors jiems pagelbėti - mūsų pareiga. Gaila, kad kol kas tegalime tiek mažai... Tačiau esu optimistas ir tikiu šviesesne ateitimi. Tebūnie joje mūsų dalelė!"

6. ALB Švietimo tarybą pasiekė Lietuvos Respublikos kultūros ir švietimo ministro D. Kuolio laiškas. Cituojame ištraukas:

"Spalio 1 dieną Vilniuje atidarėme Lietuvių namus. Juose pradėjo mokslus gimtąja kalba per 60 lietuviukų, suvažiavusių ir iš Karaliaučiaus, ir iš Kamčatkos. Šitokios mokyklos įkūrimas - raiškus Lietuvos valstybingumo ženklas. Juo labiau, kad ji atidaryta tik šiais metais likviduoto karinio internato, ruošusio lietuvius sovietų armijai, vietoje.

Viešėdamas Amerikoje su vietos lietuviais sutariau dėl programos "Amerikos mokytojai - Lietuvos mokyklai". Jos nuorašą Jums išsiųs A. Antanaitis, šią programą koordinuojantis.

Man malonu, jei laiškas, Jums rašytas, galės sudominti ir lietuvišką Australijos spaudą".

Tasmanijos Švietimo ministras Peter Patmore, kuris yra ir Deputy Premier, Attorney General and Minister for Education and the Arts, neseniai taip pat ištiesė pagalbos ranką. Jo laiško tekstą spausdiname ištisai:

Mrs. I. Pozelaite - Davis
Prezident Australian Lithuanian Education Council,
6/365 Military Road, Henley Beach, SA 5022

Dear Mrs. Pozelaite - Davis

Thank you for your further letter of 3 September concerning educational material for schools in Lithuania.

I have passed the information contained in your letter, including the address in West Germany, to officers in my Department and I am informed that they are gathering together material which will be freighted to Lithuania in due course.

A list of the material provided will be sent to Mrs Regina Share (mokytoja, kuri vyksta mokytojauti į Lietuvą) so that she can be involved, if only indirectly, in its dissemination during the early weeks of 1991.

Yours sincerely Peter Patmore

Tad, brangūs tautiečiai, ar mažiau už australus padėsime atsistatančiai Lietuvos tautinei mokyklai?

Isolda I. Poželaitė - Davis
ALB Švietimo tarybos pirmininkė

Informacija

PRANEŠIMAS

Atkreipiu malonių skaitytojų dėmesį, kad metų pabaiga jau čia pat, ir šiais metais "Mūsų Pastogės" teišeis tik šeši numeriai.

Primenu, kad šventinius sveikinimus, kurie bus skelbiami paskutiniame šių metų numeryje gruodžio 17 dieną, jau laikas prisiųsti dabar. Iš patyrimo žinome, kad kai kurie skaitytojai sveikinimų pasiuntimą atideda paskutinei dienai ir jų sveikinimai redakciją pasiekia laikraščiui jau išėjus. Sveikinimai kainuoja 10 dolerių. Redakcija sveikinimų lauks iki gruodžio 10 dienos.

Šių metų paskutinis "Mūsų Pastogės" numeris bus išleistas gruodžio 17 dienos data, o ateinančių metų pirmasis numeris – 1991 metų sausio 14 dieną.

Visus skaitytojus, per šį pertraukos laikotarpį numatomus renginius ir skelbimus, prašome skelbti paskutiniame šių metų "Mūsų Pastogės" numeryje.

Redaktorius

AUKOS

„Mūsų Pastogei" aukojo

V. Stagis	Vic.	$70
T. Valeckienė	N.S.W.	$10
V. Petkūnas	N.S.W.	$10
K. Miniotas	N.S.W.	$5
V. Mačiulis	Vic.	$5
P. Gružauskas	A.C.T.	$5
V. Kvietkauskas	N.S.W.	$15
M. Migevičienė	N.S.W.	$20
V. Patašius	N.S.W.	$20
Z. Storpirštis	N.S.W.	$10
P. Pullinen	N.S.W.	$5
O. Osinienė	N.S.W.	$5
A. Bartkus	N.S.W.	$5
Neįskaitomas	N.S.W.	$10
K. L. Ankus	N.S.W.	$5
P. Sakalauskas	N.S.W.	$5
V. Zablockis	N.S.W.	$20

NAUJI SKAITYTOJAI

J. Povilėnas, N.S.W.
V. Petkūnas, N.S.W.

MELBOURNE

Pranešame, kad ALB Krasto Tarybos atstovų rinkimai įvyks lapkričio 18 dieną (sekmadienį), 2.30 val. po pietų Lietuvių namuose. Dar ne vėlu siūlyti kandidatus, užpildant pasižadėjimus, kurių formuliarus galite gauti pas A. Kamoskienę. Rinkimuose dalyvauti gali tik apsimokėję nario mokestį.

ALB Melbourno Apylinkės valdyba.

SYDNEJUJE

Pranešame, kad N.S.W. Pavergtų tautų komitetas lapkričio mėn. 11 d. (sekmadienį), 2 val. po pietų Ukrainiečių klube, 11 Church St., Lidcombe ruošia

TARPTAUTINĮ KONCERTĄ.

Lietuvius šiame koncerte, tarp kitų tautybių, atstovauja mūsų populiarioji

"SUTARTINĖ".

Iš lietuvių bendruomenės laukiame paramos apsilankant koncerte ir aukojant fantus loterijai, nemažiau $10 vertės.

Bilietai bus parduodami prie įėjimo, vieno bilieto kaina 8 doleriai. Savo apsilankymu koncerte jūs paremsite Pavergtų tautų komiteto veiklą ir jo sparčiai tuštėjančią kasą.

A. Kramilius
Lietuvių bendruomenės atstovas
N.S.W. Pavergtų tautų komitete

●▲●

Lietuvių kooperatinė kredito draugijos "Talka" Sydnejaus skyriaus informacinis susirinkimas įvyks lapkričio 11 d. (sekmadienį), 1 val. po pietų Lietuvių klubo patalpose Bankstowne.

Nariai ir suinteresuotieji maloniai kviečiami apsilankyti ir išsiaiškinti Jums rupimais finansiniais klausimais.

Valdyba

●▲●

Pagal gautų balsų skaičių į Sydnejaus Lietuvių klubo valdybą išrinkti:

O. Kapočienė – 290 balsų,
K. Protas – 259 balsai,
V. Binkis – 254 balsai,
A. Migus – 252 balsai,
J. Karpavičius – 232 balsai,
V. Kondrackas – 217 balsų,
A. Šepokas – 203 balsai.

Kandidatais liko:

V. Gaidžionis – 182 balsai,
V. Šneideris – 163 balsai,
A. Sidaras – 137 balsai.

●▲●

"Gimtojo krašto" ir, angių kalba leidžiamo, "The Lithuanian Review" skaitytojų žiniai pranešu, kad esu įgaliotas priimti šių laikraščių prenumeratą Australijoje.

Nei vienas, nei kitas šių laikraščių daugiau nėra siunčiami veltui. Užsisakydami ar pratęsdami prenumeratą čia Australijoje, sutaupysite savo giminių Lietuvoje pinigus ir tuo pačiu paremsite Lietuvos spaudą užsienio valiuta, kurios jai taip reikia.

Oro paštu šie laikraščiai kainuoja po 40 australiškų dolerių. Čekius galite siųsti išrašytus – "Gimtasis krastas" arba "The Lithuanian Review" vardu, 83 Queen St., Canley Vale, 2166 N.S.W., Australia.

Lietuvoje prasidėjus blokadai, kuriam laikui buvo sumažintas "Gimtasis krastas" ir, angių kalba Vilniuje leidžiamas, "The Lithuanian Review", pastarasis buvo net iš viso sustojęs eiti. Dabar jau gautas Nr.6 ir, kaip praneša leidėjai, laikraštis, atspindįs Lietuvą angių kalboje, bus spausdinamas reguliariai. Tai naudingas ir įdomus laikraštis neskaitantiems lietuviškai.

A. Kramilius

"Gimtojo krašto" ir
"The Lithuanian Review
įgaliotinis Australijoje

PAGALBA LIETUVAI

Fondui "Pagalba Lietuvai" per Sydnejaus Apylinkės valdybą aukojo:

500 dolerių – Sydnejaus pensininkų valdyba;

po 20 dolerių – A. Ariauskas, T. Valeckienė, J. ir P. Kušleikai, Ona Baužienė (S.A.), S. ir J. Šatkauskai;

10 dolerių – J. Valaiša;

5 doleriai – K. Kyla (latvis), P. Jakštas.

Nuoširdžiai dėkojame visiems aukojusiems Lietuvai.

J. Mickienė
Sydnejaus Apylinkės valdyba

▲●▲

Visai pigiai, tik po 250 dolerių parduodami nauji, įvairių raštų tautiniai rubai. Skambinti telefonu (02) 878 4272, 10 Lorna Av., N. Ryde, 2113 N.S.W.

Nuoširdžiai kviečiame visus apsilankyti mūsų

METINIAME KONCERTE,

kuris įvyks lapkričio mėn. 11 dieną, 2.30 val. po pietų Melbourno lietuvių klubo salėje.

Programoje dalyvaus folklorinis ir kanklių ansambliai.

Įėjimas suaugusiems – 8 doleriai, mokiniams – 5 doleriai, jaunimui iki 15 metų mažiaus – veltui.

Melbourno Dainos Sambūris

SYDNEJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16 - 18 EAST TERRACE, BANKSTOWN. Tel. 708 1414

Klubas atidarytas

Pirmadieniais	5 v. v.	- 10.30 v. v.
Antradieniais	klubas uždarytas	
Trečiadieniais	5 v. v.	- 10.30 v. v.
Ketvirtadieniais	5 v. v.	- 11.00 v. v.
Penktadieniais	4 v. v.	- 12.00 v. v.
Šeštadieniais	11 v. ryto	- 1.00 nakties
Sekmadieniais	12 v. p. p.	- 10.00 v.

KLUBO VALGYKLA VEIKIA

Ketvirtadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais nuo 6 iki 9 val. p. p.
Sekmadieniais nuo 1 iki 8 val. p. p.

SMORGASBOARD

TREČIADIENIAIS nuo 6 iki 8 val. p. p.
ŠEŠTADIENIAIS nuo 1 iki 3 val. p. p.

Sydnėjaus lietuvių savaitgalio mokykla veikia šeštadieniais nuo 11.30 val. ryto iki 1.30 val. po pietų viršutinėje klubo salėje.

TIK PER ANGLIJĄ GREIČIAU IR TAUPIAU

Pasinaudokite patarnavimu mūsų išplėstu ir įvairiapusišku ekonominiu bendradarbiavimu su LIETUVA.

VAISTAI. Galite pasiųsti visus moderniškiausius vaistus gaminamus VAKARŲ EUROPOJE.

MEDŽIAGOS. Siunčiame angliškas ir kitokias medžiagas. Gatavus rūbus, sportinius kostiumus, sportinius batus ect. Elektronines prekes.

Siunčiame iš Anglijos arba nuperkame Sovietų Sąjungos ir kitų kraštų gamybos automobilius. Lada – nuo 10.000 dolerių. Samara – nuo 12.000 dolerių.

PALIKIMAI pervedami į Lietuvą arba kitus kraštus klijento pageidaujama valiuta.

Visos finansinės ir banko operacijos atliekamos aukščiausiu kursu. Specialus rublio kursas. Priimamos įvairių terminų investacijos.

BALTIC STORES & CO.,

(Z. Juras)

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4 HB., England.
Tel. 081 460 2592.

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd. Leidėjas Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga
Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas: P. O. Box 550 Bankstown N. S. W. 2200
Redaktorius V. Augustinavičius Telefonas (02) 790 - 3233 Administracijos telefonas (02) 476 - 1606
Redakcija rašinius taiso ir skelbia savo nuožiūra. Rankraščiai negrąžinami ir nesaugomi. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
Prenumerata metams $ 30 Užsienyje paprastu paštu $ 35 N. Zelandijoje oro paštu $ 60 Užsienyje oro paštu $ 60